

MINISTERSTVO VNITRA
nám. Hrdinů 3
140 21 PRAHA 4

Č. j.: ODK-1615/2-2007
ODK-1654/2-2007

Praha 16. července 2007
Počet listů: 2

Vážená paní
Daniela Göttelová
členka Zastupitelstva města Černošice
Majakovského 1178
252 28 Černošice

Vážený pan
Ing. Tomáš Hlaváček
člen Zastupitelstva města Černošice
Měsíční 1843
252 28 Černošice

K postupu městského úřadu ve věci žádosti člena zastupitelstva města o informace

Odbor dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra obdržel dne 26. června 2007 stížnost Ing. Göttelové na postup Městského úřadu Černošice ve věci vyřízení její žádosti o informace dle § 82 písm. c) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), a v téže věci dne 29. června 2007 podnět Ing. Hlaváčka ke kontrole rozhodnutí starosty města. Předmětem obou podání byl postup Městského úřadu Černošice, jímž bylo v prvním případě dopisem vedoucí odboru kanceláře starosty, ve druhém případě dopisem starosty města, odmítnuto poskytnout informace, o něž Ing. Göttelová či Ing. Hlaváček žádali z titulu členů zastupitelstva města. Vzhledem k tomu, že obě podání se týkají obdobné věci, uvádíme k nim následující souhrnné stanovisko, které rovněž zasíláme starostovi města Černošice na vědomí.

Dle § 82 písm. c) zákona o obcích *má člen zastupitelstva obce při výkonu své funkce právo požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jejich funkce; informace musí být poskytnuta nejpozději do 30 dnů.* Dle tohoto ustanovení má tedy člen zastupitelstva obce právo na veškeré informace související s výkonem jeho funkce (pozn.: v průběhu legislativního procesu se omylem místo slovního spojení „související s výkonem jeho funkce, dostalo slovní spojení „související s výkonem jejich funkce“ – toto však nemá na předmětnou věc vliv).

Výkon funkce člena zastupitelstva však nelze zužovat pouze na záležitosti aktuálně projednávané v zastupitelstvu, nýbrž je třeba jej chápat jako výkon funkce člena zastupitelstva v obecné rovině, jenž je pojímán poměrně široce. V podstatě se jedná o všechny záležitosti týkající se činnosti obce, které se jakýmkoli způsobem dotýkají pravomocí zastupitelstva obce. Jedná se o veškeré informace, tedy i takové, které podléhají určité ochraně (jako např. osobní údaje, obchodní tajemství apod.). Nicméně

ochranu těchto údajů je třeba respektovat, a proto je člen zastupitelstva obce vázán mlčenlivostí o všech takto získaných chráněných údajích, jež vyplývá ze zvláštních právních předpisů upravujících jejich ochranu. V případě nerespektování takové ochrany se člen zastupitelstva obce vystavuje riziku postihu za její porušení (např. ve formě soukromoprávní žaloby na ochranu osobnosti, obchodního tajemství, či postihu dle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, atd.).

Uvedený závěr lze rovněž podpořit skutečností, že zastupitelstvo obce je v podstatě jakýsi nejvyšší orgán obce, který ji samostatně spravuje (srov. čl. 101 odst. 1 Ústavy ČR), a rovněž obecně rozhoduje ve všech věcech patřících do samostatné působnosti obce (srov. § 84 odst. 1 zákona o obcích). I přesto, že jsou některé pravomoci vyhrazeny radě obce, mají členové zastupitelstva obce právo na informace o těchto záležitostech, neboť rada obce odpovídá ze své činnosti zastupitelstvu obce (srov. § 99 odst. 1 zákona o obcích). Obdobně to platí též pro ostatní orgány obce (neboť v čele obecního úřadu je starosta, tam, kde je tajemník obecního úřadu odpovídá tento za činnost úřadu rovněž starostovi – srov. § 109 odst. 1 a § 110 odst. 2 zákona o obcích, přičemž starosta obce odpovídá ze své funkce zastupitelstvu obce – srov. § 103 odst. 2 téhož zákona).

Na základě výše uvedených skutečností lze tedy konstatovat, že **pravomoci zastupitelstva obce jsou značně široké** (přičemž se nejedná pouze o pravomoci jemu přímo vyhrazené v § 84 a 85 zákona o obcích, nýbrž v podstatě o veškeré záležitosti spadající do samostatné působnosti obce, z přenesené působnosti pak ty záležitosti, které byly zastupitelstvu obce zákonem svěřeny, popř. se jinak dotýkají dalších pravomocí zastupitelstva obce). **Člen zastupitelstva obce tak v podstatě nemá právo pouze na informace ryze soukromého charakteru, které nesouvisí s výkonem jeho funkce, popř. na informace, které se nedotýkají působnosti, resp. pravomocí zastupitelstva obce.**

Nelze tedy souhlasit s názorem, že člen zastupitelstva obce má právo pouze na informace aktuálně projednávané v zastupitelstvu obce, či na informace týkající se úkolu, kterými zastupitelstvo příslušného člena pověří, natož pouze na informace, kterým člen zastupitelstva obce pověří starosta. Starosta obce nemá pravomoc jakýmkoli způsobem pověřovat či úkolovat členy zastupitelstva obce. Naopak zastupitelstvo či rada obce může některé úkoly svěřit starostovi (srov. § 103 odst. 4 písm. g/ zákona o obcích).

Uvedené závěry lze dále podpořit požadavkem na řádné spravování obce, za něž zastupitelstvo obce odpovídá jejím občanům. Má-li zastupitelstvo obce plnit řádně tuto povinnost, musí mít jeho členové dostatek informací. Z tohoto důvodu nelze tedy informování členů zastupitelstva obce zužovat způsobem uvedeným v dopise Ing. Ullrichové, vedoucí kanceláře starosty, č. j. MEUC-023342/2007/ull ze dne 23. dubna 2007, adresovaného Ing. Götteleové, či v dopise pana Rádla, starosty města Černošice, č. j. MEUC-024986/2007 ze dne 21. června 2007, adresovaného Ing. Hlaváčkovi.


Na okraj lze též k právům člena zastupitelstva obce na informace poznamenat, že i v případě, kdy by byly předmětné informace poskytovány členu zastupitelstva obce dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, bylo by třeba s ohledem na ustanovení § 82 zákona o obcích a výše uvedené skutečnosti poskytnout informace bez tzv. „začernění“ chráněných údajů, samozřejmě za předpokladu, že by se jednalo o informace související s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, nikoli o informace ryze soukromého charakteru či o informace, které se nedotýkají pravomocí zastupitelstva obce.

Pokud jde o práva na informace člena kontrolního či finančního výboru, lze v této souvislosti poznamenat, že tato jsou výrazně užší, než práva na informace člena zastupitelstva obce. Člen finančního či kontrolního výboru má narozdíl od člena zastupitelstva právo získávat informace s chráněnými údaji pouze za předpokladu, že se tyto informace týkají činnosti příslušného výboru a současně za předpokladu, že se jedná o člena výboru, který byl k provedení kontroly (obecné či finanční), jíž se předmětné informace týkají, výborem pověřen. V takovém případě má příslušný člen kontrolního či finančního výboru rovněž právo na informace obsahující chráněné údaje, nicméně i on je, stejně jako člen zastupitelstva obce (viz výše), povinen respektovat ochranu takto získaných chráněných údajů, jinak se vystavuje riziku postihu za porušení takové ochrany.

Závěrem lze uvést, že se ztotožňujeme s názory obou členů zastupitelstva města, dle nichž mají právo na informace týkající se smluv uzavřených mezi městem a obchodní společností, zvláště mají-li uvedené smlouvy vazbu na rozpočet města, jenž schvaluje zastupitelstvo (srov. § 84 odst. 2 písm. b/ zákona o obcích). Tento závěr pak platí tím spíše, jedná-li se o smlouvy, jejichž uzavření schválilo přímo zastupitelstvo města.

Současně poznamenáváme, že výše uvedené stanovisko zdejšího odboru není právně závazné, neboť k závazným výkladům právních předpisů jsou v konkrétních případech oprávněny pouze příslušné soudy.

Dále poznamenáváme, že Ministerstvo vnitra v daném případě neshledalo důvod k provedení dozorových opatření. Jedním z důvodů vedoucích k tomuto závěru byla skutečnost, že se nejedná o rozhodnutí, kterým by bylo přímo zasahováno do práv a povinností, neboť podstatnou skutečností je v daném případě poskytnutí informací, nikoli předmětné sdělení starosty či vedoucí odboru kanceláře starosty. Provedení dozorových opatření spočívající v konečném důsledku ve zrušení předmětných sdělení, by mělo stejný efekt, jako poskytnutí výše uvedeného stanoviska zdejšího odboru. Dalším důvodem pak byla skutečnost, že nápravu může iniciovat, resp. zjednat samo zastupitelstvo města Černošice, např. prostřednictvím projednání předmětné věci na svém zasedání. Není zde tedy splněna podmínka nevyhnutelnosti dozorového zásahu ze strany státu (srov. čl. 101 odst. 4 Ústavy ČR – respektování samosprávy obcí a omezení zásahů státu do této samosprávy).


Ing. Marie Kostruhová
ředitelka odboru dozoru a kontroly
veřejné správy

na vědomí:

Vážený pan
Aleš Rádl
starosta města Černošice
Riegrova 1209
252 28 Černošice